

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 188/2023-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 5 T 44/2019 z 2. decembra 2019 a konaniu, ktoré mu predchádzalo, takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. januára 2023, doplnenou 23. januára 2023 a 16. februára 2023, domáha vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na prezumpciu neviny podľa čl. 50 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 5 T 44/2019 z 2. decembra 2019, a to vykonaním hlavného pojednávania 2. decembra 2019 v jeho prítomnosti, hoci na to neboli splnené podmienky podľa § 252 ods. 1 Trestného poriadku, a konaním, ktorú mu predchádzalo. Sťažovateľ požiadal v konaní pred ústavným súdom o ustanovenie právneho zástupcu.
2. Z ústavnej sťažnosti a zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ bol predmetným rozsudkom okresného súdu uznaný vinným z pokračovacieho zločinu obchodovania s ľuďmi podľa § 179 ods. 1 a 3 písm. a), d) a f) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), g) a j) a § 139 ods. 1 písm. f) Trestného zákona. Za tento zločin bol sťažovateľ odsúdený okresným súdom na súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 9 rokov nepodmienečne. Súčasne okresný súd zrušil trestný rozkaz

Okresného súdu Zvolen č. k. 0T 36/2019 z 9. apríla 2019 a uložil sťažovateľovi povinnosť, aby poškodenému nahradil škodu vo výške 4 742 eur a ostatných poškodených s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie. Proti rozsudku okresného súdu, ktoré mu bolo riadne doručené, odvolanie nepodal a rozsudok tak nadobudol právoplatnosť 12. mája 2020.

3. Proti citovanému rozsudku okresného súdu podal následne sťažovateľ dovolanie vlastným nedatovaným písomným podaním podaným na poštovú prepravu 2. mája 2022, potom aj prostredníctvom ustanovenej obhajkyne JUDr. Silvie Pevnej písomným podaním z 29. júna 2022, z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), d) a g) Trestného poriadku. Vo vlastnom dovolaní uviedol, že v konaní boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia Trestného zákona a Trestného poriadku, konkrétne § 213 ods. 1 Trestného poriadku, pretože o výsluchoch svedkov v prípravnom konaní nebol upovedomený. Nedodržanie kontradiktórnosti sa následne prejavilo aj v súdnom konaní, pretože svedkovia sa nedostavili na hlavné pojednávanie a ich výpovede boli len prečítané, napriek tomu, že na takýto postup neboli splnené podmienky, čím podľa sťažovateľa došlo k porušeniu zásady rovnosti zbraní.

4. Následne najvyšší súd dovolanie sťažovateľa na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku odmietol uznesením č. k. 3 Tdo 63/2022 z 20. septembra 2022.

5. Z príloh a uznesenia najvyššieho súdu, ktoré si ústavný súd vyžiadal, vyplýva, že namietaný rozsudok okresného súdu bol sťažovateľovi doručený ešte 19. marca 2020, pričom sťažovateľ ani iné oprávnené osoby nepodali proti tomuto rozsudku odvolanie, na základe čoho rozsudok nadobudol 12. mája 2020 právoplatnosť. Keďže sťažovateľ nevyužil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, nesplnil tak podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1 Trestného poriadku. Ide pritom o vadu neodstrániteľnú, ktorú by nebolo možné napraviť ani po výzve podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených práv v bode 1 rozsudkom okresného súdu a sťažovateľ v nej pokračuje v tej istej argumentácii, ako to uviedol v dovolaní proti rozsudku okresného súdu (bod 3).

7. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde]. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

8. Sťažovateľ nevyužil zákonné procesné oprávnenia podľa Trestného poriadku podať proti rozsudku všeobecného súdu riadny opravný prostriedok, odvolanie, hoci mal nepochybne na to zákonnú príležitosť v určenej lehote, a to po jeho doručení ešte v roku 2020. A preto bolo aj jeho dovolanie najvyšším súdom odmietnuté.

9. Zohľadňujúc okolnosti danej veci možno bez pochybnosti uzavrieť, že ústavná sťažnosť podaná na poštovú prepravu v januári 2023 je vo vzťahu k napadnutému rozsudku okresného súdu právoplatnému 12. mája 2020 a predchádzajúcemu postupu zjavne oneskorene podaná, a preto ju ústavný súd z tohto dôvodu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde bez toho, aby sa vecne zaoberal jeho konkrétnymi námietkami. Navyše, ústavnú sťažnosť bolo potrebné odmietnuť aj z dôvodu jej neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde, pretože sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktorý mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

III.

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom

10. Ústavný súd môže podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Keďže v danej veci neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nevyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. apríla 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu